ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ॐ

5.4 पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः इष्टकात्रयाभि

1

Contents

5.4 पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः इष्टकात्रयाभिधानं

ॐ नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः, श्री गुरुभ्यो नमः हृरिः ॐ

5.4 पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः इष्टकात्रयाभिधानं

5.4 पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः इष्टकात्रयाभिधानं

TS 5.4.1.1

देवासुरा इतिं देव - असुराः । सँयंता इति सं-यताः । आसन्न । ते । न । वीतिं । अज्यन्त । सः । एताः । इन्द्रंः । तुनूः । अप्रयत् । ताः । उपेतिं । अधत्त । ताभिः । वै । सः । तुनुवैम् । इन्द्रियम् । वीर्यम् । आत्मन्न । अधत्त । ततः । देवाः । अभवन्न । परेतिं । असुराः । यत् । इन्द्रतुनूरितीन्द्र - तुनूः । उपदधातीत्युप - दधांति । तुनुवैम् । एव । ताभिः । इन्द्रियम् । वीर्यम् । यजमानः । आत्मन्न । धत्ते । अथो इतिं । सैन्द्रमिति स - इन्द्रम् । एव । अग्निम् । सतंनुमिति स - तुनुम् । चिनुते । भवंति । आत्मनां । परेतिं । अस्य । भ्रातृंव्यः । 1

TS 5.4.1.2

भवति । यज्ञः । देवेभ्यः । अपेति । अक्रामृत् । तम् । अवरुधिमत्येव - रुधंम् । न । अर्गुक्कुवृत्त् । ते । एताः । यज्ञत्तृतिति यज्ञ् - तृनः । अप्रयन्त्र । ताः । उपेति । अद्धृत । ताभिः । वै । ते । य्रम् । अवेति । अरुन्धृत । यत् । यज्ञत्तृतिति यज्ञ् - तृनः । उपद्धातीत्युप - दर्धाति । य्रम् । एव । ताभिः । यजमानः । अवेति । रुन्धे । त्रयंस्त्रिश्रातृमिति त्रयः - त्रिश्रात्म् । उपेति । दुधाति । त्रयंस्त्रिश्रादिति त्रयः - त्रिश्रात्म् । वै । देवताः । देवताः । एव । अवेति । रुन्धे । अथो इति । सात्मानुमिति स - आत्मानुम् ।

एव । अग्निम् । सर्तनुमिति स-तुनुम् । चिनुते । सात्मेति स - आत्मा । अमुष्मिन् । लोके । 2

TS 5.4.1.3

भुवृति । यः । एवम् । वेदं । ज्योतिंष्मतीः । उपेतिं । दुधाति । ज्योतिः । एव । अस्मिन्न । दुधाति । एताभिः । वै । अग्निः । चितः । ज्वलति । ताभिः । एव । एनम् । समितिं । इन्धे । उभयोः । अस्मै । लोकयोः । ज्योतिः । भुवृति । नुक्षुत्रेष्ट्रका इति नक्षत्र - इष्ट्रकाः । उपेतिं । दुधाति । एतानिं । वै । दिवः । ज्योती ईषि । तानिं । एव । अवेतिं । रुन्धे । सुकृतामितिं सु - कृतांम् । वै । एतानिं । ज्योती श्रंषि । यत् । नक्षंत्राणि । तानिं । एव । आमोति । अथो इति । अनुकाशमित्यंतु - काशम् । एव । एतानि । 3

TS 5.4.1.4

ज्योती १षि । कुरुते । सुवर्गस्येतिं सुवः - गस्यं । लोकस्यं । अनुंख्यात्या इत्यनुं - ख्यात्यै । यत् । सश्स्पृष्टाः इति सं - स्पृष्टाः । उपदुद्ध्यादित्युप-दुद्ध्यात् । वृष्ट्यै । लोकम् । अपीतिं । दुद्ध्यात् । अवंर्,षुकः । पुर्जन्यः । स्यात् । असर्थस्पृष्टा इत्यसं - स्पृष्टाः । उपेतिं । दुधाति । वृष्ट्यैं । एव । लोकम् । करोति । वर्.षुंकः । पुर्जन्यः । भुवृति । पुरस्तांत् । अन्याः । प्रतीचीः । उपेतिं । दुधाति । पश्चात् । अन्याः । प्राचीः । तस्मात् । प्राचीनानि । च । प्रतीचीनांनि । च । नक्षंत्राणि । एतिं । वर्तन्ते ॥ 4

(भ्रातृंव्यो - लोक - एवैतान्ये - कंचत्वारिश्शच) (A1)

TS 5.4.2.1

ऋतुव्याः । उपेतिं । दुधाति । ऋतूनाम् । ऋस्यै । द्वद्वंमितिं द्वं-द्वम् । उपेतिं । दुधाति । तस्मीत् । द्वद्वंमितिं द्वं - द्वम् । ऋतवंः । अधृंता । इव् । वै । एषा । यत् । मुद्ध्यमा । चितिः । अन्तरिक्षम् । इव । वै । एषा । द्वद्वंमितिं द्वं - द्वम् । अन्यासुं । चितींषु । उपेतिं

। दुधाति । चतंस्रः । मद्भ्ये । धृत्यै । अन्तु २ श्लेषंणुमित्यंन्तः - श्लेषंणम् । वै । एताः । चितींनाम् । यत् । ऋतुव्याः । यत् । ऋतुव्याः । उपुद्धातीत्युंप - द्धांति । चितींनाम् । विर्धृत्या इति वि - धृत्यै । अर्वकाम् । अर्नु । उपेतिं । दुधाति । एषा । वै । अग्नेः । योनिः । सयोनिमिति स - योनिम् । 5

TS 5.4.2.2

एव । अग्निम् । चिनुते । उवाचं । ह । विश्वामित्र इतिं विश्व-मित्रः । अदंत् । इत् । सः । ब्रह्मणा । अन्नम् । यस्यं । एताः । उपधीयान्ता इत्युंप - धीयान्तैं । यः । उ । च । एनाः । एवम् । वेदंत् । इतिं । सुँवथ्सर इतिं सं - वृथ्सरः । वै । एतम् । प्रतिष्ठाया इतिं प्रति - स्थार्यं । नुदुते । यः । अग्निम् । चित्वा । न । प्रतितिष्ठतीतिं प्रति - तिष्ठंति । पञ्चं । पूर्वाः । चितंयः । भुवन्ति । अर्थ । षृष्ठीम् । चितिंम् । चिन्नुते । षट् । वै । ऋतवः । सुँवथ्सुर इति सं-वथ्सुरः । ऋतुषुं । एव । सुँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरे । प्रतीति । तिष्ठुति । एताः । वै । 6

TS 5.4.2.3

अधिपत्नीरित्यधि - पत्नीः । नामं । इष्टंकाः । यस्यं । एताः । उपधीयन्तु इत्युंप - धीयन्तें । अधिपतिरित्यधि - पतिः । एव । सुमानानाम् । भुवति । यम् । द्विष्यात् । तम् । उपद्धिदित्युंप-दर्धत् । ध्यायेत् । एताभ्यः । एव । एनम् । देवताभ्यः । एति । वृश्चित् । ताजक् । आर्तिंम् । एतिं । ऋच्छृति । अङ्गिरसः । सुवुर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । यन्तंः । या । युरुस्यं । निष्कृंतिरिति निः-कृतिः । आसीत् । ताम् । ऋषिंभ्य इत्यृषिं-भ्यः । प्रतीतिं । औहन्न् । तत् । हिरंण्यम् । अभुवृत् । यत् । हिरुण्युशुल्कैरितिं हिरण्य - शुल्कैः । प्रोक्षतीतिं प्र - उक्षतिं । युरुस्यं । निष्कृत्या इति निः - कृत्यै । अथो इतिं । भेषुजम् । एव । अस्मै । कुरोति । 7

TS 5.4.2.4

अथो इति । रूपेणं । एव । एन्म् । समिति । अद्ध्यति । अथो इति । हिरंण्यज्योतिषेति हिरंण्य - ज्योतिषा । एव । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । एति । साहस्रवतेति साहस्र - वृता । प्रेति । उक्षृति । साहस्रः । प्रजापंतिरिति प्रजा - पृतिः । प्रजापंतेरिति प्रजा - पृतेः । आह्यै । इमाः । मे । अग्ने । इष्टंकाः । धेनवः । सन्तु । इति । आह् । धेन्ः । एव । एनाः । कुरुते । ताः । एनम् । कामदुघा इति काम - दुघाः । अमुन्ने । अमुष्मिन्ने । लोके । उपेति । तिष्टन्ते ॥ 8

(सर्योन - मेता वै - कंरोत्ये - कान्नचंत्वारिश्शर्च) (A2)

TS 5.4.3.1

रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । सः । एतर्, हिं । जातः । यर्, हिं । सर्वः । चितः । सः । यथां । वृथ्सः । जातः । स्तनम् । प्रेफ्सतीतिं प्र - ईप्सितिं । एवम् । वै । एषः । एतर्, हिं । भागधेयमितिं भाग-धेयम् । प्रेतिं । ईप्सिति । तस्मै । यत् । आहुंतिमित्या-हुतिम् । न । जुहुयात् । अद्भुर्यम् । च । यजमानम् । च । ध्यायेत् । शत्रुर्द्रीयमितिं शत - रुद्रीयम् । जुहोति । भागधेयेनेतिं भाग - धेयेन । एव । एनम् । शम्यति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अद्भुर्युः । न । यजमानः । यत् । ग्राम्याणाम् । पुशूनाम् । 9

TS 5.4.3.2

पर्यसा । जुहुयात् । ग्राम्यान् । पुशून् । शुचा । अर्प्येत् । यत् । आर्ण्यानाम् । आर्ण्यान् । जिर्तिल्यवाग्वेतिं जर्तिल - यवाग्वां । वा । जुहुयात् । गृवीधुक्यवाग्वेतिं गवीधुक - यवाग्वां । वा । न । ग्राम्यान् । पुशून् । हिनस्तिं । न । आर्ण्यान् । अथो इतिं । खल्लं । आहुः । अनांहुतिरित्यनां-हुतिः । वे । जिर्तिलाः । च । गृवीधुंकाः । च । इतिं । अजिक्षीरेणेत्यंज - क्षीरेणं । जुहोति । आग्नेयी । वे । एषा । यत् । अजा । आहुत्येत्या - हुत्या । एव ।

जुहोति । न । ग्राम्यान् । पुशून् । हिनस्तिं । न । आरुण्यान् । अङ्गिरसः । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । यन्तः । 10

TS 5.4.3.3

अजायांम् । घुर्मम् । प्रेतिं । असिञ्चन्न । सा । शोचंन्ती । पुर्णम् । परेतिं । अजिहीत् । सः । अर्कः । अभवत् । तत् । अर्कस्यं । अर्कृत्वमित्यंर्क - त्वम् । अर्कृपुर्णेनेत्यंर्क -पुर्णेनं । जुहोति । सुयोनित्वायेतिं सयोनि - त्वायं । उदङ्ं । तिष्ठन्नं । जुहोति । एषा । वै । रुद्रस्यं । दिक् । स्वायांम् । एव । दिशि । रुद्रम् । निरवंदयत् इतिं निः-अवंदयते । चुरुमार्यांम् । इष्टंकायाम् । जुहोति । अन्तुतः । एव । रुद्रम् । निरवंदयत् इतिं निः -अवंदयते । त्रेधाविभक्तमितिं त्रेधा - विभक्तम् । जुहोति । त्रयः । इमे । लोकाः । इमान् । एव । लोकान् । सुमावंद्वीर्यानितिं सुमावंत् - वीर्यान् । कुरोति । इयंति । अग्रें । जुहोति । 11

TS 5.4.3.4

अर्थ । इयंति । अर्थ । इयंति । त्रयंः । इमे । लोकाः । एभ्यः । एव । एनुम् । लोकेभ्यः । शुमुयति । तिस्रः । उत्तंरा इत्युत् - तुराः । आहुंतीरित्या-हुतीः । जुहोति । षट् । सिमितिं । पुद्यन्ते । षट् । वै । ऋतवंः । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । एनम् । शुमुयृति । यत् । अनुपरिक्रामुमित्यंन - परिक्रामंम् । जुहुयात् । अन्तुर्वचारिणमित्यंन्तः - अवचारिणंम् । रुद्रम् । कुर्यात् । अथो इति । खर्छ । आहुः । कस्यौम् । वा । अहं । दिशि । रुद्रः । कस्यौम् । वा । इति । अनुपरिकाममित्यंतु - परिकामम् । एव । होतुव्यंम् । अपंरिवर्गमित्यपंरि -वृर्गम् । एव । एनम् । शुमुयति । 12

TS 5.4.3.5

एताः । वै । देवताः । सुवर्ग्या इतिं सुवः - ग्याः । याः । उत्तमा इत्युंत्-तुमाः । ताः । यर्जमानम् । वाुचुयति । ताभिः । एव । एनुम् । सुवुर्गमितिं सुवः-गम् । लोुकम् । गुमुयति । यम् । द्विष्यात् । तस्यं । सुंचर इतिं सं - चरे । पुशूनाम् । नीतिं । अस्येत् । यः । प्रथमः । पुशुः । अभितिष्ठुतीत्यंभि - तिष्ठंति । सः । आर्तिंम् । एतिं । ऋच्छुति ॥ 13

(पुशूनां - यन्तो - ऽग्ने जुहोतय - परिवर्गमेवैन र् शमयति - त्रिश्शर्च) (A3)

TS 5.4.4.1

अश्मन्नं । ऊर्जंम् । इतिं । परीतिं । सिञ्चिति । मार्जयिति । एव । एनुम् । अथो इतिं । तुर्पर्यति । एव । सः । एनुम् । तृप्तः । अक्षुंद्ध्यन् । अशांचन्न् । अमुष्मिन्न् । लोके । उपेतिं । तिष्ठते । तृप्यंति । प्रजयेतिं प्र - जयां । पुशुभिरितिं पुशु - भिः । यः । एवम् । वेदं । ताम् । नुः । इषंम् । ऊर्जंम् । धुतु । मुरुतुः । सङ्रुरुणा इतिं सं - रुरुणाः । इतिं । आह । अन्नम् । वै । ऊर्क् । अन्नम् । मरुतंः । अन्नम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । अश्मर्त्र । ते । क्षुत् । अमुम् । ते । शुक् । 14

TS 5.4.4.2

ऋच्छुतु । यम् । द्विष्मः । इति । आह । यम् । एव । द्वेष्टिं । तम् । अस्य । क्षुधा । च् । शुचा । च । अर्प्यति । त्रिः । परिषिञ्चन्नितिं परि - सिञ्चन् । परीतिं । एति । त्रिवृदितिं त्रि-वृत् । वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्यं । शुचंम् । शुमुयति । त्रिः । पुनंः । परीतिं । एति । षट् । समितिं । पद्यन्ते । षट् । वै । ऋतवंः । ऋतुभिरित्यृतु-भिः । एव । अस्य । शुचैम् । शुमयति । अपाम् । वै । एतत् । पुष्पम् । यत् । वेतसः । अपाम् । 15

TS 5.4.4.3

शरंः । अवंकाः । वेतुसुशाखयेतिं वेतस - शाखयां । चु । अवंकाभिः । चु । वीतिं । कर्.षुति । आर्पः । वै । शान्ताः । शान्ताभिः । एव । अस्य । शुचैम् । शमयुति । यः । वै । अग्निम् । चितम् । प्रथमः । पशुः । अधिक्रामतीत्यंधि-क्रामंति । ईश्वरः । वै । तम् । शुचा । प्रदहु इतिं प्र - दहंः । मुण्डूकंन । वीतिं । कुरु पृति । एषः । वै । पुशूनाम् । अनुपूजीवनीय इत्यंतुप - जीवनीयः । न । वै । एषः । ग्राम्येषुं । पुशुषुं । हितः । न । आरुण्येषुं । तम् । एव । शुचा । अर्प्यति । अष्टाभिः । वीतिं । कर्.षिति । 16

TS 5.4.4.4

अष्टाक्ष्ररेत्यृष्टा-अक्ष्रा । गायुत्री । गायुत्रः । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तस्यं । शुचैम् । शुमुयति । पावकवंतीभिरितिं पावक - वृतीभिः । अन्नैम् । वै । पावकः । अन्नेन । एव । अस्य । शुचैम् । शुम्यति । मृत्युः । वै । एषः । यत् । अग्निः । ब्रह्मणः । एतत् । रूपम् । यत् । कृष्णाजिनमितिं कृष्ण - अजिनम् । कार्ष्णी इतिं । उपानहौ । उपेतिं । मुञ्चते । ब्रह्मणा । एव । मृत्योः । अन्तः । धृत्ते । अन्तः । मृत्योः । धृत्ते । अन्तः । अन्नाद्यादित्यंन्न -अद्यांत् । इतिं । आहुः । अन्याम् । उपमुञ्चत् इत्युंप - मुञ्चतें । अन्याम् । न । अन्तः । 17

TS 5.4.4.5

एव । मृत्योः । धत्ते । अवेतिं । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यंम् । रुन्धे । नमंः । ते । हरसे । शोचिषं । इतिं । आहु । नुमुस्कृत्येतिं नमः - कृत्यं । हि । वसीयाश्सम् । उपचर्न्तीत्युंप -चरंन्ति । अन्यम् । ते । अस्मत् । तुपुन्तु । हेतयः । इतिं । आहु । यम् । एव । द्वेष्टिं । तम् । अस्य । शुचा । अर्प्यति । पावकः । अस्मभ्यमित्यस्म - भ्यम् । शिवः । भव । इति । आहु । अन्नैम् । वै । पावुकः । अन्नैम् । एव । अवेति । रुन्धे । द्वाभ्यांम् । अधीतिं । ऋामृति । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै । अपुरस्यंवतीभ्यामित्यंपुरस्यं - वृतीभ्याम् । शान्त्यै ॥ 18

(शु - ग्वेतुसोऽपा - मंष्टाभिर्वि कंर्.षति - नान्त - रेकान्न पंञ्चाशर्च) (A4)

TS 5.4.5.1

नृषद् इतिं नृ - सदें । वट् । इतिं । व्याघांरयतीतिं वि-आघांरयति । पुङ्क्या । आहुत्येत्या-हुत्या । युज्ञुमुखमितिं यज्ञ - मुखम् । एतिं । रुभुते । अुक्ष्णया । व्याघारयतीतिं वि - आघारयति । तस्मांत् । अक्ष्णया । पुशवंः । अङ्गांनि । प्रेतिं । हुरुन्ति । प्रतिंष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै । यत् । वृषद्भर्यादितिं वषट् - कुर्यात् । यातयामेतिं यात - यामा । अस्य । वृषद्भार इतिं वषट्-कारः । स्यात् । यत् । न । वृष्द्भर्यादितिं वषट् - कुर्यात् । रक्षाः सि । युज्ञम् । हुन्युः । वट् । इतिं । आहु । पुरोक्षुमितिं परः - अक्षंम् । एव । वर्षट् । कुरोति । न । अस्य । यातयामेतिं यात - यामा । वृषद्भार इतिं वषट् - कारः । भवंति । न । युज्ञम् । रक्षार्श्स । घ्रुन्ति । हुतादु इतिं हुत - अदः । वै । अन्ये । देवाः । 19

TS 5.4.5.2

अहुतादु इत्यंहुत - अदंः । अन्ये । तान् । अग्निचिदित्यंग्नि-चित् । एव । उभयान् । प्रीणाति । ये । देवाः । देवानांम् । इतिं । दुद्भा । मुधुमिश्रेणेतिं मधु - मिश्रेणं । अवेतिं । उक्षुति । हुतादु इतिं हुत - अदेः । च । एव । देवान् । अहुतादु इत्यंहुत - अदेः । च । यर्जमानः । _ प्रीणाति । ते । यर्जमानम् । प्रीणन्ति । दुद्भा । एव । हुतादु इति हुत - अदेः । प्रीणाति । मधुंषा । अहुतादु इत्यंहुत - अदंः । ग्राम्यम् । वै । एतत् । अन्नम् । यत् । दिधं । आरुण्यम् । मधुं । यत् । दुद्धा । मुधुमिश्रेणेतिं मधु - मिश्रेणं । अवोक्षृतीत्यंव - उक्षंति । उभयंस्य । अवंरुद्ध्या इत्यवं - रुध्ये । ग्रुमुष्टिनां । अवेतिं । उक्षिति । प्राजापत्य इतिं प्राजा-पत्यः । 20

TS 5.4.5.3

वै । ग्रुमुष्टिः । सुयोनित्वायेतिं सयोनि - त्वायं । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै । अनुपरिचारमित्यंतु - परिचारंम् । अवेतिं । उक्षति । अपंरिवर्गमित्यपंरि - वर्गम् । एव । एनान् । प्रीणाति । वीतिं । वै । एषः । प्राणैरितिं प्र - अनैः । प्रजयेतिं प्र - जयां । पुशुभिरितिं पुशु - भुः । ऋद्भ्यते । यः । अग्निम् । चिन्वन् । अधिकामुतीत्यंधि - क्रामंति । प्राणुदा इतिं प्राण - दाः । अपानदा इत्यंपान - दाः । इतिं । आहु । प्राणानितिं प्र - अनान् । एव

। आत्मन् । धृत्ते । वृर्चोदा इतिं वर्चः - दाः । वृरिवोदा इतिं वरिवः - दाः । इतिं । आहु । प्रुजेतिं प्र - जा । वै । वर्चः । पुरावंः । वरिंवः । प्रुजामितिं प्र - जाम् । एव । पुराून् । आत्मन्न । धृत्ते । इन्द्रंः । वृत्रम् । अहुन्न । तम् । वृत्रः । 21

TS 5.4.5.4

हुतः । षोुंडुर्राभिरितिं षोंडुरा - भिः । भोेगैः । असिनात् । सः । एताम् । अग्नर्ये । अनींकवत् इत्यनींक - वृते । आहुंतिमित्या - हुतिम् । अपुश्यत् । ताम् । अजुहोत् । तस्यं । अग्निः । अनीकवानित्यनीक - वान् । स्वेनं । भागुधेयेनेतिं भाग - धेर्यन । प्रीतः । षोडुश्धेतिं षोडश-धा । वृत्रस्यं । भोगान् । अपीतिं । अदुहुत् । वैश्वकुर्मुणेनेतिं वैश्व - कुर्मुणेनं । पाप्मनंः । निरितिं । अमुच्यत । यत् । अग्नर्यं । अनींकवत् इत्यनींक - वृते । आहुंतिमित्या - हुतिम् । जुहोतिं । अग्निः । एव । अस्य । आनीकवानित्यनीक - वान् । स्वेनं । भागुधेयेनेतिं भाग - धेर्यन । प्रीतः । पाप्मानंम् । अपीतिं । दुहुति । वैश्वकुर्मुणेनेतिं वैश्व - कुर्मुणेनं । पाप्मनंः । निरितिं । मुच्युते । यम् । कामर्थत । चिरम् । पाप्मर्नः । 22

TS 5.4.5.5

निरितिं । मुच्येत । इतिं । एकैंकुमित्येकैं-एकुम् । तस्यं । जुहुयात् । चिरम् । एव । पाप्मनः । निरितिं । मुच्यते । यम् । कामयेत । ताजक् । पाप्मनः । निरितिं । मुच्येत । इतिं । सर्वाणि । तस्यं । अनुद्रुत्येत्यंनु-द्रुत्यं । जुहुयात् । ताजक् । एव । पाप्मनंः । निरितिं । मुच्यते । अथो इति । खर्छ । नाना । एव । सूक्ताभ्यामिति सु - उक्ताभ्याम् । जुहोति । नानां । एव । सूक्तयोरितिं सु - उक्तयोः । वीर्यंम् । दुधाति । अथो इतिं । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै ॥ 23

(देवाः - प्रांजापुत्यो-वृत्र - श्चिरं पाप्मनं - श्चत्वारिश्राचं) (A5)

TS 5.4.6.1

उदितिं । एनम् । उत्तरामित्युंत् - तराम् । नय् । इतिं । समिध् इतिं सं - इधंः । एतिं । दुधाति । यथां । जनम् । यते । अवसम् । करोतिं । ताद्दक् । एव । तत् । तिस्रः । एतिं । दुधाति । त्रिवृदितिं त्रि - वृत् । वै । अग्निः । यावान्ं । एव । अग्निः । तस्मैं । भाग्धेयमितिं भाग - धेयम् । करोति । औदुंबंरीः । भवन्ति । ऊर्क् । वै । उदुबंरः । ऊर्जम् । एव । अस्मै । अपीतिं । दुधाति । उदितिं । उ । त्वा । विश्वे । देवाः । इतिं । आहु । प्राणा इतिं प्र - अनाः । वै । विश्वे । देवाः । प्राणौरितिं प्र - अनैः । 24

TS 5.4.6.2

एव । एन्म् । उदितिं । युच्छृते । अग्नें । भरंन्तु । चित्तिंभिरिति चित्तिं - भिः । इतिं । आह् । यस्मैं । एव । एन्म् । चित्तायं । उद्यच्छेत् इत्युंत्-यच्छेते । तेनं । एव । एन्म् । सिमितिं । अर्द्धयति । पश्चं । दिशांः । दैवीः । युरम् । अवन्तु । देवीः । इतिं । आह् । दिशांः । हि । एषः । अन्वितिं । प्रच्यवंत इतिं प्र - च्यवंते । अपेतिं । अमंतिम् । दुर्मृतिमितिं दुः - मृतिम् । बाधंमानाः । इतिं । आह् । रक्षंसाम् । अपंहत्या इत्यपं - हृत्यै । रायः । पोषं । युर्पितिमितिं युर्ज्ञ-पृतिम् । आभजंन्तीरित्यां - भजंन्तीः । इतिं । आह् । पृशवंः । वै । रायः । पोषंः । 25

TS 5.4.6.3

पुशून् । एव । अवेतिं । रुन्धे । षुङ्किरितिं षट्-भिः । हुर्ति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुभिरित्यृतु - भिः । एव । एनम् । हुर्ति । द्वे इतिं । परिगृह्यंवती इतिं परिगृह्यं - वृती । भवतः । रक्षंसाम् । अपंहत्या इत्यपं - हृत्ये । सूर्यरिभिरिति सूर्यं - रिभिः । हिरंकेश इति हिरं-केशः । पुरस्तांत् । इतिं । आह् । प्रसूत्या इति प्र-सूत्ये । ततः । पावकाः । आशिष् इत्यां - शिषः । नः । जुष्नन्ताम् । इतिं । आह् । अन्नम् । वै । पावकः । अन्नम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । देवासुरा इतिं देव-असुराः । संयंत्ता इति सं - यत्ताः । आसन्न । ते । देवाः । एतत् । अप्रतिरथमित्यप्रंति - रुथम् । अपुश्यन्न् । तेनं । वै । ते । अप्रति । 26

TS 5.4.6.4

असुंरान् । अज़्युन्न् । तत् । अप्रंतिरथस्येत्यप्रंति - र्थस्य । अप्रतिर्थत्विमत्यंप्रतिरथ - त्वम् । यत् । अप्रंतिरथमित्यप्रंति-र्थम् । द्वितीयः । होतां । अन्वाहेत्यंत्त - आहं । अप्रुति । एव । तेनं । यजंमानः । भ्रातृंव्यान् । जयति । अथो इति । अनंभिजित्मित्यनंभि - जित्म् । एव । अभीतिं । जयति । दृश्चिमितिं दश - ऋचम् । भृवति । दशांक्ष्ररेति दशं - अक्ष्र्या । विराडितिं वि - राट् । विराजेतिं वि - राजां । इमौ । लोकौ । विधृताविति वि - धृतौ । अनयोः । लोकयोः । विधृताविति वि - धृतौ । अनयोः । लोकयोः । विधृत्या इति वि - धृत्यै । अथो इतिं । दशांक्ष्ररेति दशं - अक्ष्र्या । विराडितिं वि - राट् । अन्तरिं । पृव । अन्नाद्य इत्यन्न - अद्ये । प्रतीतिं । तिष्ठति । असंत् । इव् । वै । अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षम् । इव् । आग्रींध्रमित्याग्निं - इध्रम् । आग्नींद्व इत्याग्निं - इद्धे । 27

TS 5.4.6.5

अश्मानम् । नीतिं । दुधाति । सृत्त्वायेतिं सत् - त्वायं । द्वाभ्यांम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं । स्थित्यै । विमान् इतिं वि - मानः । एषः । दिवः । मद्ध्ये । आस्ते । इतिं । आह् । वीतिं । एव । एतयां । मिमीते । मद्ध्ये । दिवः । निहित् इति नि - हितः । पृश्विः । अश्मां । इतिं । आह् । अश्नम् । वै । पृश्विं । अश्नम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । चृत्सृभिरितिं चतुसृ-भिः । एति । पुच्छात् । एति । चृत्वारिं । छन्दाः सि । छन्दोभिरिति छन्देः - भिः । एव । इन्द्रम् । विश्वाः । अवीवृध्न् । इतिं । आह् । वृद्धिम् । एव । उपावर्तत् इत्युप-आवर्तते । वार्जानाम् । सत्पंतिमिति सत् - पृतिम् । पतिंम् । 28

TS 5.4.6.6

इतिं । आह् । अन्नम् । वै । वाजः । अन्नम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । सुम्नहूरितिं सुम्न - हूः । युज्ञः । देवान् । एतिं । च । वृक्षृत् । इतिं । आह् । प्रजेतिं प्र - जा । वै । पुशवंः । सुम्नम् । प्रजामितिं प्र - जाम् । एव । पुशून् । आत्मन्न् । धृते । यक्षंत् । अग्निः । देवः । देवान् । एतिं । च । वृक्षृत् । इतिं । आह् । स्वृगाकृत्या इतिं स्वृगा - कृत्यै । वार्जस्य । मा । प्रस्वेनेतिं प्र - स्वेनं । उद्ग्राभेणेत्यूत्-ग्राभेणं । उदितिं । अग्रुभीत् । इतिं । आह् । असौ । वै । आदित्यः । उद्यन्नित्युत् - यन्न् । उद्ग्राभ इत्युत् - ग्राभः । एषः () । निम्रोचिन्नितिं नि - म्रोचर्न्च् । निग्राभ इतिं नि - ग्राभः । ब्रह्मणा । एव । आत्मानम् । उद्गृह्णातीत्युत् - गृह्णातिं । ब्रह्मणा । भ्रातृंव्यम् । नीतिं । गृह्णाति ॥ 29

(प्राणै: - पोषौ - प्रत्या - ग्नींड्रे - पितं - मेष - दशं च) (A6)

TS 5.4.7.1

प्राचौंम् । अन्वितिं । प्रदिश्चिमितिं प्र-दिशैम् । प्रेतिं । इहि । विद्वान् । इतिं । आह् । देवलोकिमितिं देव - लोकम् । एव । एतयां । उपार्वर्तत् इत्युप - आर्वर्तते । ऋमद्भम् । अग्निनां । नाकैम् । इतिं । आह् । इमान् । एव । एतयां । लोकान् । ऋमते । पृथिव्याः । अहम् । उदितिं । अन्तिरिक्षम् । एतिं । अरुहुम् । इतिं । आह् । इमान् । एव । एतयां । लोकान् । समारोहतीतिं सं - आरोहिति । सुवंः । यन्तः । न । अपेतिं । ईक्षुन्ते । इतिं । आह् । सुवुर्गमितिं सुवः - गम् । एव । एतयां । लोकम् । एति । अग्नें । प्रेतिं । इहि । 30

TS 5.4.7.2

प्रथमः । देवयतामितिं देव - यताम् । इतिं । आह् । उभयेषु । एव । एतयां । देवम्नुष्येष्वितिं देव - मनुष्येषुं । चक्षुः । द्धाति । पञ्चिभिरितिं पञ्च - भिः । अधीतिं । ऋामति । पाङ्कः । यज्ञः । यावानं । एव । यज्ञः । तेनं । सह । सुवर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । एति । नक्तोषासां । इतिं । पुरोनुवाक्यांमितिं पुरः - अनुवाक्यांम् । अन्वितिं । आह् । प्रत्ये । अग्ने । सहस्राक्षेतिं सहस्र - अक्ष् । इतिं । आह् । साहस्रः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पितः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पतेः । प्रजापंतिरितिं प्रजा - पतेः । अह्

। अन्नम् । वै । वार्जः । अन्नम् । एव । अवेतिं । 31

TS 5.4.7.3

रुन्धे । दुद्धः । पूर्णाम् । औदुंबंरीम् । स्वयमातृण्णायामितिं स्वयं - आतृण्णायाम् । जुहोति । कर्क् । वै । दिधं । कर्क् । उदुबंरंः । असौ । स्वयमातृण्णेतिं स्वयं - आतृण्णा । अमुष्याम् । एव । कर्जम् । दुधाति । तस्मात् । अमुतः । अर्वाचीम् । कर्जम् । उपेतिं । जीवामः । तिसृभिरितिं तिसृ - भिः । साद्यति । त्रिवृदितिं त्रि - वृत् । वै । अग्निः । यावान्ं । एव । अग्निः । तम् । प्रतिष्ठामितिं प्रति-स्थाम् । गुम्यति । प्रेद्ध इति प्र - इद्धः । अग्ने । दीदिहि । पुरः । नः । इतिं । औदुंबंरीम् । एतिं । दुधाति । एषा । वै । सूर्मी । कर्णकावतीति कर्णक - वृति । एतयां । हु । स्मृ । 32

TS 5.4.7.4

वै । देवाः । असुंराणाम् । शृत्तर्, हानितिं शत-त्रु, हान् । तृष्ट्हिन्त् । यत् । एतयां । स्मिध्मितिं सं - इधंम् । आद्धातीत्यां - दधांति । वज्रम् । एव । एतत् । शृत्व्रिग्नीतिं शत - ग्नीम् । यजमानः । भ्रातृंव्याय । प्रेतिं । ह्रति । स्तृत्यें । अच्छंबंद्वार्मित्यछंबंट्-कार्म् । विधेमं । ते । प्रमे । जन्मम् । अग्ने । इतिं । वैकंङ्कतीम् । एतिं । दुधाति । भाः । एव । अवेतिं । रुन्धे । ताम् । स्वितुः । वरेण्यस्य । चित्राम् । इतिं । श्रमीमयीमितिं शमी - मयीम् । शान्त्यें । अग्निः । वा । हु । वै । अग्निःचित्रिमत्यंग्नि - चित्तम् । दुहे । अग्निःचित्रित्यंग्नि - चित् । वा । अग्निम् । दुहे । ताम् । 33

TS 5.4.7.5

सिवितुः । वरेण्यस्य । चित्राम् । इतिं । आहु । एषः । वै । अग्नेः । दोहेः । तम् । अस्य । कण्वेः । एव । श्रायसः । अवेत् । तेनं । हु । स्मृ । एनुम् । सः । दुहे । यत् । एतयां । सिमिधिमितिं सं - इधम् । आदधातीत्यां - दधांति । अग्निचिदित्यंग्नि - चित् । एव । तत् । अग्निम् । दुहे । सप्त । ते । अग्ने । सिमध् इतिं सं - इधः । सप्त । जिह्वाः । इतिं । आहु । सप्त । एव । अस्य । साप्तांनि । प्रीणाति । पूर्णयां । जुहोति । पूर्णः । इव । हि । प्रजापितिरितिं प्रजा - पतिः । प्रजापितिरितिं प्रजा - पतिः । प्रजापितिरितिं प्रजा - पतिः ।

TS 5.4.7.6

आस्यै । न्यूंन्येति नि-ऊन्या । जुहोति । न्यूंनादिति नि - ऊनात् । हि । प्रजापंतिरितिं प्रजा । पृतिः । प्रजा इतिं प्र - जाः । असृंजत । प्रजानामितिं प्र - जानाम् । सृष्ट्यै । अग्निः । देवेभ्यः । निलायत । सः । दिशः । अनुं । प्रेतिं । अविशात् । जुह्नंत् । मनंसा । दिशः । ध्यायेत् । दिग्भ्य इतिं दिक् - भ्यः । एव । एनम् । अवेतिं । रुन्धे । दुद्धा । पुरस्तात् । जुहोति । आज्येन । उपरिष्टात् । तेजः । च । एव । अस्मै । इन्द्रियम् । च । समीची इतिं । दुधाति । द्वादंशकपाल् इति द्वादंश - कृपालः । वैश्वान्रः । भवति । द्वादंश । मासाः । स्वथ्सर इतिं सं-वृथ्सरः । सुग्निरः । साक्षादितिं स - अक्षात् । 35

TS 5.4.7.7

एव । वैश्वान्तरम् । अवेति । रुन्धे । यत् । प्रयाजान्त्याजानिति प्रयाज - अन्याजान् । कुर्यात् । विकंस्तिरिति वि - कुस्तिः । सा । युक्स्यं । दुर्विहोममिति दर्वि - होमम् । कुरोति । युक्स्यं । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्ये । राष्ट्रम् । वे । वैश्वान्तरः । विट् । मुरुतः । वैश्वान्तरम् । हुत्वा । मारुताम् । जुहोति । राष्ट्रे । एव । विशंम् । अन्विति । बुद्धाति । उच्चैः । वैश्वान्तरस्यं । एति । श्राव्यति । उपार्श्वित्युंप - अर्श्शु । मारुतान् । जुहोति । तस्मात् । राष्ट्रम् । विशंम् । अतीति । वद्वति । मारुताः । भवन्ति । मरुतः । वे । देवानाम् । विशंः । देवविशेनेति देव - विशेनं । एव । अस्मै । मुनुष्यविशिमिति मनुष्य - विशम् () । अवेति । रुन्धे । सप्त । भवन्ति । सप्तमंणा इति सप्त - गणाः । वे । मुरुतः । गणश इति गण - शः । एव । विशंम् । अवेति । रुन्धे । गणने । गणम् । अनुद्रुत्येत्यन् - द्रुत्यं । जुहोति । विशंम् । एव । अस्मै । अनुवर्तान्मित्यन्नं - वृत्र्मान्म् । क्रोति ॥ 36

(अग्ने प्रेह्म - वं - स्म - दुहे तां - प्रजापंतेः - साक्षान् - मंनुष्यिवश् - मेकंविश्शातिश्च (A7)

TS 5.4.8.1

वसोः । धारांम् । जुहोति । वसोः । मे । धारां । असत् । इति । वै । एषा । हूयते । घृतस्यं । वै । एनम् । एषा । धारां । अमुष्मिन्नं । लोके । पिन्वंमाना । उपेति । तिष्ठते । आज्येन । जुहोति । तेजंः । वै । आज्येम् । तेजंः । वसोः । धारां । तेजंसा । एव । अस्मै । तेजंः । अवेति । रुन्धे । अथो इति । कामाः । वै । वसोः । धारां । कामान् । एव । अवेति । रुन्धे । यम् । कामयेत । प्राणानिति प्र - अनान् । अस्य । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । वीति । 37

TS 5.4.8.2

छिन्द्याम् । इतिं । विग्राह्मितिं वि - ग्राहंम् । तस्यं । जुहुयात् । प्राणानितिं प्र - अनान् । एव । अस्य । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । वीतिं । छिन्तिः । यम् । कामयेत । प्राणानितिं प्र-अनान् । अस्य । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । समितिं । तुनुयाम् । इतिं । संतंतामितिः सं - तृताम् । तस्यं । जुहुयात् । प्राणानितिं प्र - अनान् । एव । अस्य । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । समितिं । तृनोति । द्वादंश । द्वादंश । द्वादुशानिं । जुहोति । द्वादंश । मासाः । स्वथ्यर इतिं सं-वथ्यरः । स्वथ्यरेणेतिं सं - वथ्यरेणं । एव । अस्मै । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । अन्नम् । च । मे । अक्षेत् । च । मे । इतिं । आह् । एतत् । वै । 38

TS 5.4.8.3

अन्नस्य । रूपम् । रूपेणं । एव । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । अग्निः । च । मे । आपः । च । मे । उतिं । आहु । एषा । वै । अन्नस्य । योनिः । सयोनीति स - योनि । एव । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । अद्र्धेन्द्राणीत्यंद्र्धं - इन्द्राणिं । जुहोति । देवताः । एव । अवेतिं

। रुन्धे । यत् । सर्वेषाम् । अद्र्भम् । इन्द्रंः । प्रतीतिं । तस्मौत् । इन्द्रंः । देवतांनाम् । भृ्यिष्टभाक्तंम् इतिं भूयिष्टभाक्-तुमः । इन्द्रंम् । उत्तर्मतयुत् -तुर्म् । आह् । इन्द्रियम् । एव । अस्मिन्न् । उपरिष्टात् । दुधाति । यज्ञायुधानीतिं यज्ञ-आयुधानिं । जुहोति । यज्ञः । 39

TS 5.4.8.4

वै । युज्ञायुधानीति यज्ञ्-आयुधानि । युज्ञम् । एव । अवेति । रुन्धे । अथो इति । एतत् । वै । युज्ञस्यं । रूपम् । रूपेणं । एव । युज्ञम् । अवेति । रुन्धे । अवुभृथ इत्यंव - भृथः । च । मे । स्वृगाकार इति स्वगा - कारः । च । मे । इति । आह् । स्वृगाकृत्या इति स्वगा - कृत्यै । अग्निः । च । मे । धर्मः । च । मे । इति । आह् । एतत् । वै । ब्रह्मवर्च्सस्येति ब्रह्म - वर्च्सस्यं । रूपम् । रूपेणं । एव । ब्रह्मवर्च्समिति ब्रह्म - वर्च्सम् । अवेति । रुन्धे । ऋक् । च । मे । सामं । च । मे । इति । आह् । 40

TS 5.4.8.5

एतत् । वै । छन्दंसाम् । रूपम् । रूपेणं । एव । छन्दार्श्स । अवेतिं । रुन्धे । गर्भाः । च । मे । वृथ्साः । च । मे । इतिं । आह् । एतत् । वै । पुशूनाम् । रूपम् । रूपेणं । एव । पुशून् । अवेतिं । रुन्धे । कल्पान् । जुहोति । अक्रृंप्तस्य । क्रृप्ते । युग्मद्रयुजे इतिं युग्मत् - अयुजे । जुहोति । मिथुन्त्वायेतिं मिथुन - त्वायं । उत्तराविती इत्युंत्तरा-वृती । भवृतः । अभिक्रान्त्या इत्यभि - क्रान्त्यै । एकां । च । मे । तिस्रः । च । मे । इतिं । आह् । देवछन्दुसमितिं देव - छन्दुसम् । वै । एकां । च । तिस्रः । च । 41

TS 5.4.8.6

म्नुष्यछन्द्समितिं मनुष्य - छन्द्सम् । चतंस्रः । च । अष्टौ । च । देवछन्द्समितिं देव -छन्द्सम् । च । एव । म्नुष्यछन्द्समितिं मनुष्य - छन्द्सम् । च । अवेतिं । रुन्धे । एतिं । त्रयंस्त्रिश्शत् इति त्रयः - त्रिश्शतः । जुहोति । त्रयंस्त्रिश्शदिति त्रयः - त्रिश्शत् । वै । देवताः । देवताः । एव । अवेति । रुन्धे । एति । अष्टाचंत्वारिश्शत् इत्यृष्टा - चृत्वारिश्शतः । जुहोति । अष्टाचंत्वारिश्शद्धरेत्यृष्टाचंत्वारिश्शत्-अक्ष्र्य । जगंती । जागंताः । पृशवंः । जगंत्या । एव । अस्मै । पृशून् । अवेति । रुन्धे । वाजंः । च । प्रस्व इति प्र-स्वः । च । इति । द्वादुशम् । जुहोति । द्वादंश । मासाः । स्वव्यसर इति सं - वृथ्सरः । स्वव्यसर इति सं - वृथ्सरे । एव । प्रतीति । तिष्ठिति ॥ 42

(वि - वै - युज्ञ:-सामं च मु इत्याह - च तिस्र - श्रैकान्न पंञ्चाराचं) (A8)

TS 5.4.9.1

अग्निः । देवेभ्यः । अपेतिं । अक्रामृत् । भाग्धेयमितिं भाग-धेयंम् । इच्छमानः । तम् । देवाः । अब्रुवृत्त् । उपेतिं । नः । एतिं । वृत्तस्व । हृव्यम् । नः । वृह् । इतिं । सः । अब्रुवीत् । वरंम् । वृणौ । मह्यम् । एव । वाज्रप्रस्वीयमितिं वाज - प्रस्वीयम् । जुह्वन् । इतिं । तस्मात् । अग्नयें । वाज्रप्रस्वीयमितिं वाज - प्रस्वीयम् । जुहित् । यत् । वाज्रप्रस्वीयमितिं वाज - प्रस्वीयम् । जुहिति । यत् । वाज्रप्रस्वीयमितिं वाज - प्रस्वीयम् । जुहोतिं । अग्निष् । एव । तत् । भाग्धेयेनेतिं भाग - धेयेन । समितिं । अद्ध्यिति । अथो इतिं । अभिषेक इत्यंभि - सेकः । एव । अस्य । सः । चृतुर्द्शिमिरितिं चतुर्द्श - भिः । जुहोति । सप्त । ग्राम्याः । ओषंधयः । सप्त । 43

TS 5.4.9.2

आरुण्याः । उभर्याषाम् । अवंरुद्ध्याः इत्यवं - रुद्धयै । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य - अन्नस्य । जुहोति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य - अन्नस्य । अवंरुद्ध्याः इत्यवं - रुद्धयै । औदुंबंरेण । स्नुवेणं । जुहोति । ऊर्क् । वै । उदुबंरंः । ऊर्क् । अन्नम् । ऊर्जा । एव । अस्मै । ऊर्जम् । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । अग्निः । वै । देवानाम् । अभिषिक्तः इत्यभि - सिक्तः । अग्निविदित्यंग्नि - चित् । मुनुष्याणाम् । तस्मात् । अग्निविदित्यंग्नि - चित् । वर्,षंति । न । धावेत् । अवंरुद्धमित्यवं - रुद्धम् । हि । अस्य । अन्नम् । अन्नम् । इव् । खर्छं । वै । वर्,षम् ।

यत् । धावैत् । अन्नाद्यादित्यंन्न - अद्यात् । धावेत् । उपावंर्तेतेत्यंप-आवंर्तेत । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । एव । अभीतिं । 44

TS 5.4.9.3

उपार्वर्तत् इत्युंप - आर्वर्तते । नक्तोषासां । इतिं । कृष्णायें । श्वेतवंथ्साया इतिं श्वेत - वृथ्सायै । पर्यसा । जुहोति । अहां । एव । अस्मै । रात्रिंम् । प्रेतिं । दाप्यति । रात्रिंया । अहंः । अहोरात्रे इत्यंहः - रात्रे । एव । अस्मै । प्रते इतिं । कामम् । अन्नाद्यमित्यंन्न - अद्यम् । दुहाते इतिं । राष्ट्रभृत इतिं राष्ट्र - भृतः । जुहोति । राष्ट्रम् । एव । अवेतिं । रुन्धे । षुङ्गिरितिं षट् - भिः । जुहोति । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुषुं । एव । प्रतीतिं । तिष्ठति । भुवंनस्य । पते । इतिं । रथमुख इतिं रथ - मुखे । पत्रं । आहुंतीरित्या - हुतीः । जुहोति । वर्जः । वै । रथः । वर्जेण । एव । दिशः । 45

TS 5.4.9.4

अभीतिं । ज्यति । अग्निवितमित्यंग्नि - चित्तम् । ह् । वै । अमुष्मिन्न्ं । लोके । वातः । अभीतिं । पृवते । वातनामानीतिं वात - नामानिं । जुहोति । अभीतिं । एव । एनम् । अमुष्मिन्नं । लोके । वातः । पृवते । त्रीणिं । जुहोति । त्रयः । हमे । लोकाः । एभ्यः । एव । लोकभ्यः । वात्तम् । अवेतिं । रुन्धे । समुद्रः । असि । नभंस्वान् । इतिं । आहु । एतत् । वै । वातंस्य । रूपम् । रूपेणं । एव । वात्तम् । अवेतिं । रुन्धे । अञ्चलिनां । जुहोति । न । हि । एतेषांम् । अन्यथां () । आहुंतिरित्या - हुतिः । अवकल्पंत इत्यंव - कल्पंते ॥ 46

(ओषंधयः सप्ता - भि - दिशों - ऽन्यथा - द्वे चं) (A9)

TS 5.4.10.1

सुवर्गायेति सुवः - गार्य । वै । लोकार्य । देवर्थ इति देव - रथः । युज्यते । युत्राकृतायेति

यत्र - आकृतार्य । मृनुष्युर्थ इतिं मनुष्य - रथः । एषः । खल्लं । वै । देवर्थ इतिं देव - रथः । यत् । अग्निः । अग्निम् । युनिन्म् । शवंसा । घृतेनं । इतिं । आह् । युनिक्तं । एव । एनम् । सः । एनम् । युक्तः । सुवर्गमितिं सुवः-गम् । लोकम् । अभीतिं । वृहित् । यत् । सर्वाभः । पृञ्चभिरितिं पृञ्च - भिः । युञ्ज्यात् । युक्तः । अस्य । अग्निः । प्रच्युंत इति प्र - च्युतः । स्यात् । अप्रंतिष्ठिता इत्यप्रंति - स्थिताः । आहुंतय् इत्या - हुत्यः । स्यः । अप्रंतिष्ठिता इत्यप्रंति - स्थिताः । अप्रंतिष्ठिता इत्यप्रंति - स्थिताः । स्वोमाः । अप्रंतिष्ठितानीत्यप्रंति - स्थितान् । युक्थानिं । तिस्भिरितिं तिस् - भिः । प्रातस्यवन इतिं प्रातः - स्वने । अभीतिं । मृश्वति । त्रिवृदितिं त्रि - वृत् । 47

TS 5.4.10.2

वै । अग्निः । यावान् । एव । अग्निः । तम् । युन्तिः । यथां । अनंसि । युक्ते । आधीयत् इत्यां - धीयतें । एवम् । एव । तत् । प्रतीतिं । आहुंतय् इत्या - हुत्यः । तिष्ठंन्ति । प्रतीतिं । स्तोमाः । प्रतीतिं । उक्थानिं । यज्ञायिज्ञयंस्य । स्तोत्रे । द्वाभ्याम् । अभीतिं । मृशति । एतावान्ं । वै । यज्ञः । यावान्ं । अग्निष्टोम इत्यंग्नि - स्तोमः । भूमा । तु । वै । अस्य । अतः । ऊद्र्धः । क्रियते । यावान्ं । एव । यज्ञः । तम् । अन्ततः । अन्वारोहतीत्यंनु - आरोहति । द्वाभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं - स्थित्यै । एकया । अप्रंस्तुत्मित्यप्रं-स्तुत्म् । भवति । अथं । 48

TS 5.4.10.3

अभीतिं । मृश्विति । उपेतिं । एनम् । उत्तर् इत्युत् - तरः । युज्ञः । नुमृति । अथो इतिं । संतत्या इति सं - तृत्यै । प्रेतिं । वै । एषः । अस्मात् । लोकात् । च्यवते । यः । अग्निम् । चिनुते । न । वै । एतस्यं । अनिष्टके । आहुंतिरित्या - हुितः । अवेतिं । कृल्पते । याम् । वै । एषः । अनिष्टके । आहुंतिमित्या - हुितिम् । जुहोतिं । स्नवंति । वै । सा । ताम् । स्नवंन्तीम् । युज्ञः । अनुं । परेतिं । भवति । युज्ञम् । यर्जमानः । यत् । पुनश्चितिमितिं

पुनः - चितिम् । चिनुते । आहुंतीनामित्या-हुतीनाम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रतिं-स्थित्यै । प्रतीतिं । आहुंतयु इत्या - हुत्युः । तिष्ठंन्ति । 49

TS 5.4.10.4

न । युज्ञः । पुराभवतीतिं परा - भवति । न । यर्जमानः । अष्टौ । उपेतिं । दुधाति । अष्टाक्ष्रिरत्यष्टा - अक्षुरा । गायत्री । गायत्रेणं । एव । एनम् । छन्दंसा । चिनुते । यत् । एकांदरा । त्रेष्टुंभेन । यत् । द्वादंश । जागंतेन । छन्दोंभिरिति छन्दंः - भिः । एव । एनम् । चिनुते । नपात्कः । वै । नामं । एषः । अग्निः । यत् । पुनश्चितिरितिं पुनः - चितिः । यः । एवम् । विद्वान् । पुनश्चितिमितिं पुनः - चितिम् । चिनुते । एतिं । तृतीयांत् । पुरुषात् । अन्नम् । अन्ति । यथां । वै । पुनराधेय इतिं पुनः - आधेयः । एवम् । पुनश्चितिरितिं पुनः - चितिः । यः । अग्न्याधेयेनेत्यिग्न-आधेयंन । न । 50

TS 5.4.10.5

ऋध्नोति । सः । पुन्ग्धेयमिति पुनः-आधेयम् । एति । धत्ते । यः । अग्निम् । चित्वा । न । ऋद्भोति । सः । पुन्धितिमिति पुनः - चितिम् । चिनुते । यत् । पुन्धितिमिति पुनः - चितिम् । चिनुते । ऋद्भौ । अथो इति । खल्लं । आहुः । न । चेत्वया । इति । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । यथा । व्याप्रम् । सुप्तम् । बोधयंति । ताद्दक् । एव । तत् । अथो इति । खल्लं । आहुः । चेत्वया । इति । यथा । वसीयाः सम् । भाग्धेयेनेति भाग - धेयेन । बोधयंति । ताद्दक् । एव । तत् । मनुः । अग्निम् । अचिनुत् () । तेनं । न । आद्भ्रीत् । सः । पुताम् । पुन्धितिमिति पुनः - चितिम् । अपुर्यत् । ताम् । अचिनुत् । तया । वै । सः । आद्भ्रीत् । यत् । पुन्धितिमिति पुनः - चितिम् । चिनुते । ऋद्भौ ॥ 51

(त्रिवृ-दथ-तिष्ठं-न्त्यग्र्याधेयंन ना-चिंतुत-सप्तदंश- च) (A10)

TS 5.4.11.1

छुन्दुश्चित्तितिं छन्दः - चित्तम् । चिन्वीत् । पुशुकांम् इतिं पुशु - का्मः । पुशवंः । वै । छन्दाः सि । पुशुमानितिं पशु-मान् । एव । भुवृति । रथेन्चित्तितिं रथेन - चित्तम् । चिन्वीत् । सुवृर्गकांम् इतिं सुवृर्ग - का्मः । रथेनः । वै । वयंसाम् । पतिष्ठः । रथेनः । एव । भूत्वा । सुवृर्गमितिं सुवः - गम् । लोकम् । पृत्ति । कुङ्कृचित्तिनितिं कङ्क - चित्तम् । चिन्वीत् । यः । का्मयेत । शीर्, षण् - वान् । पृत्ति । अमुष्मिन्नं । लोके । स्याम् । इतिं । शीर्, षण् - वान् । अमुष्मिन्नं । लोके । स्याम् । इतिं । शिर, षण् - वान् । एव । अमुष्मिन्नं । लोके । भवति । अलुज्चित्तिन्त्यंलज - चित्तम् । चिन्वीत् । चतुंस्सीत्तिनित् चतुंः - सीत्तम् । पृतिष्ठाकांम् इतिं प्रतिष्ठा-का्मः । चतंस्रः । दिशः । दिश्च । एव । प्रतीतिं । तिष्ठित् । प्रुग्राचित्तिनिते प्रउग - चित्तम् । चिन्वीत् । भ्रातृंव्यवानिति भ्रातृंव्य - वान् । प्रेतिं । 52

TS 5.4.11.2

एव । भ्रातृंव्यान् । नुद्ते । उभयतः प्रउगिमत्युंभयतः - प्रउगम् । चिन्वीत् । यः । कामयेत । प्रेतिं । जातान् । भ्रातृंव्यान् । नुदेयं । प्रतीतिं । जिन्ष्यमाणान् । इतिं । प्रेतिं । एव । जातान् । भ्रातृंव्यान् । नुदतें । प्रतीतिं । जिन्ष्यमाणान् । रथ्चक्रचितिमितिं रथचक्र - चित्तम् । चिन्वीत् । भ्रातृंव्यवानिति भ्रातृंव्य - वान् । वर्ज्ञः । वै । रथः । वर्ज्जम् । एव । भ्रातृंव्येभ्यः । प्रेतिं । हरित् । द्रोणिचितिमितिं द्रोण - चित्तम् । चिन्वीत् । अन्नंकाम् इत्यन्नं-कामः । द्रोणें । वै । अन्नम् । भ्रियते । सयोनीति स-योनि । एव । अन्नम् । अवेतिं । रुन्धे । समूह्यंमितिं सं - कुह्यंम् । चिन्वीत् । पुरुकांम् इतिं पुरु - कामः । पुरुमानितिं पुरु -मान् । एव । भ्वति । ठउ

TS 5.4.11.3

परिचार्य्यमितिं परि - चार्य्यम् । चिन्वीत् । ग्रामंकाम् इति ग्रामं - का्मः । ग्रामी । एव । भ्वति । रमशानिचतिमितिं रमशान - चित्तम् । चिन्वीत् । यः । कामयेत । पितृलोक इतिं पितृ - लोके । ऋद्भयाम् । इतिं । पितृलोक इतिं पितृ - लोके । एव । ऋद्भोति । विश्वामित्रजमदग्नी

इतिं विश्वामित्र - जुमदुग्नी । वसिंष्ठेन । अस्पुद्र्धेताम् । सः । एताः । जुमदंग्निः । विह्व्यां इतिं वि - ह्व्याः । अपुरयत् । ताः । उपेतिं । अधृत् । ताभिः । वै । सः । वसिष्ठस्य । इन्द्रियम् । वीर्यम् । अवृङ्कः । यत् । विह्व्यां इतिं वि - ह्व्याः । उपुद्धातीत्युंप - दर्धाति । इन्द्रियम् । एव । ताभिः । वीर्यम् । यजमानः । भ्रातृंव्यस्य । वृङ्के । होतुः । धिष्णिये । उपेतिं । दुधाति । युजुमानायुत्नमितिं यजमान - आयुत्नम् । वै । 54

TS 5.4.11.4

होतां । स्वे । एव । अस्मै । आयतंन इत्यां - यतंने । इन्द्रियम् । वीर्यंम् । अवेति । रुन्धे । द्वादंश । उपेति । दुधाति । द्वादंशाक्षरेति द्वादंश - अक्ष्र्य । जगंती । जागंताः । पृशवंः । जगंत्या । एव । अस्मै । पृश्नून् । अवेति । रुन्धे । अष्टावंष्टावित्यृष्टौ-अष्टौ । अन्येषुं । धिष्णियेषु । उपेति । दुधाति । अष्टाशंफा इत्यष्टा - शुफाः । पृश्चवंः । पृश्नून् । एव । अवेति । रुन्धे । षट् । मार्जालीये । षट् । वै । ऋतवंः । ऋतवंः । खल्लं । वै । देवाः । पृतरंः । ऋतून् । एव । देवान् । पृतृन् । प्रीणाति ॥ 55

(प्र - भंवति - यजमानायतुनं वा - अष्टाचंत्वारिश्शच) (A11)

TS 5.4.12.1

पर्वस्व । वार्जसातय् इति वार्जं - सात्ये । इति । अनुष्टुगित्यंनु - स्तुक् । प्रतिपदितिं प्रति - पत् । भवति । तिस्रः । अनुष्टुभ् इत्यंनु - स्तुभंः । चतंस्रः । गायत्रियः । यत् । तिस्रः । अनुष्टुभ् इत्यंनु - स्तुभंः । तस्मात् । अश्वंः । त्रिभिरितिं त्रि-भिः । तिष्ठन्तं । तिष्ठन्ते । यत् । चतंस्रः । गायत्रियः । तस्मात् । सर्वान्ं । चतुरंः । पदः । प्रतिदधिदितिं प्रति - दधंत् । पलायते । पर्मा । वै । एषा । छन्दंसाम् । यत् । अनुष्टुगित्यंनु - स्तुक् । पर्मः । चतुष्टोम इतिं चतुः - स्तोमः । स्तोमानाम् । पर्मः । त्रिरात्र इतिं त्रि-रात्रः । यज्ञानाम् । पर्मः । अर्थः । प्रानाम् । पर्मणं । एव । एनम् । पर्मताम् । गुम्यति । एक्विश्शिमत्येक -

विश्राम् । अहंः । भुवृति । 56

TS 5.4.12.2

यस्मिन्नं । अर्थः । आलुभ्यत् इत्यां - लुभ्यतं । द्वादंश । मासाः । पञ्चं । ऋतवः । त्रयः । इमे । लोकाः । असौ । आदित्यः । एक्विश्वः इत्येक - विश्वः । एषः । प्रजापंतिरितिं प्रजा-पतिः । प्राजापत्य इतिं प्राजा - पत्यः । अर्थः । तम् । एव । साक्षादितिं स - अक्षात् । ऋद्भोति । शक्वंरयः । पृष्ठम् । भवन्ति । अन्यदंन्यदित्यन्यत् - अन्यत् । छन्दंः । अन्येऽन्य इत्यन्ये - अन्ये । वै । एते । प्रावंः । एतिं । लुभ्यन्ते । उत् । इव । ग्राम्याः । उत् । इव । आरुण्याः । यत् । शर्वंरयः । पृष्ठम् । भवन्ति । अर्थस्य । सूर्वत्वायेतिं सर्व - त्वायं । पार्थुर्यमितिं पार्थु - र्यमम् । ब्रह्मसामितिं ब्रह्म - सामम् । भवति । र्यिननां । वै । अर्थः । 57

TS 5.4.12.3

यतः । ईश्वरः । वै । अश्वः । अयंतः । अप्रंतिष्ठित् इत्यप्रंति-स्थितः । पराँम् । प्रावत्मितिं परा - वतंम् । गन्तोः । यत् । पार्थुर्शमितिं पार्थु - रश्मम् । ब्रह्मसामितिं ब्रह्म - सामम् । भवंति । अश्वंस्य । यत्यै । धृत्यै । संकृतीति सं - कृति । अच्छावाकसामित्यंच्छावाक - सामम् । भवति । उथ्सन्नयत्त्र इत्यंथ्सन्न - यत्तः । वै । एषः । यत् । अश्वमेध इत्यंथ - मेधः । कः । तत् । वेद् । इतिं । आहुः । यदिं । सर्वः । वा । क्रियते । न । वा । सर्वः । इतिं । यत् । संकृतीति सं - कृति । अच्छावाकसामित्यंच्छावाक - समम् । भवंति । अश्वंस्य । सर्वत्वायेतिं सर्व - त्वायं । पर्योप्त्या इति परिं - आप्त्ये । अनंन्तरायायेत्यनंन्तः - आयाय । सर्वस्तोम् इति सर्व - स्तोमः । अतिरात्र इत्यंति - रात्रः । उत्तमित्युत् - तमम् । अहंः । भवति । सर्वस्तो । सर्वस्य । सर्वमेष्ठा । सर्वमेष्ठा

(अहंर्भवति - वा अश्वो - ऽहंर्भवति - दर्श च) (A12)

praSna korvai with starting padams of 1 to 12 anuvAkams :-(देवासुरास्तेन - र्त्व्यां - रुद्रो - ऽश्मं - श्रृषदे व - डुदेनं - प्राचीमिति - वसोधारां - मुग्निर्देवेभ्यः - सुवर्गायं यत्राकृतायं - छन्दुश्चितं - पर्वस्व - द्वादंश)

korvai with starting padams of1, 11, 21 series of pa jcAtis :-(देवासुरा - अजायां - वै ग्रुंमुष्टिः - प्रंथमो देवयतामे - तद्वै छन्दंसा - मृध्नो - त्यृष्टौ पंञ्चाशत्)

first and last padam of fourth praSnam of 5th kANDam (देवासुराः - सर्वं जयति)

॥ हरिः ॐ ॥॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पञ्चमकाण्डे चतुर्थः प्रश्नः समाप्तः ॥